

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

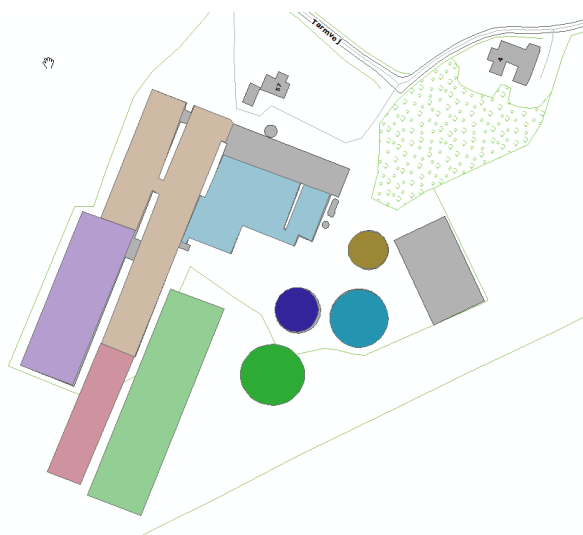
Ringkøbing-Skjern Kommune

[Redacted]
Tarmvej 57
6880 Tarm

Sagsbehandler
Anders Peter Hjorth-Hansen
Direkte telefon
9974 17 80
E-post
Anders.hjort-
hansen@rksk.dk
Dato
23.oktober 2015
Sagsnummer
2014110174TA

Tillæg nr.1 til Miljøgodkendelse af 3.juni 2009

gældende for husdyrbruget på adressen
Tarmvej 57
6880 Tarm

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug, IE-Brug
25a m.fl., Lønborrgård Hgd., Lønborg
Husdyrbrug omfattet af § 12, stk.3 i
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
FTB

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig									
Bedriftens adresse	Tarmvej 57, 6880 Tarm								
Bedriftens miljøkonsulent	Helle Borum, Heden og Fjorden Fastnet telefon: 96296666 Mobil: 29679435 E-mail: hbo@hflc.dk								
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>Lønborggård Hgd., Lønborg</td><td>27r</td></tr><tr><td>Lønborggård Hgd., Lønborg</td><td>27a</td></tr><tr><td>Lønborggård Hgd., Lønborg</td><td>25c</td></tr><tr><td>Lønborggård Hgd., Lønborg</td><td>25a</td></tr></table>	Lønborggård Hgd., Lønborg	27r	Lønborggård Hgd., Lønborg	27a	Lønborggård Hgd., Lønborg	25c	Lønborggård Hgd., Lønborg	25a
Lønborggård Hgd., Lønborg	27r								
Lønborggård Hgd., Lønborg	27a								
Lønborggård Hgd., Lønborg	25c								
Lønborggård Hgd., Lønborg	25a								
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune								
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	24989372 / 1007189504 / 16325								
Ejendomsnummer	7600003981								
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12, stk.3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug								
Ansøgning nr.	Hovedansøgning 66790 version. 3 / Fiktiv ansøgning 71584, version 2								

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer, løbe- drægtighedstald, Løsgående delvis spaltegulv	1408	223,44	2656	406,43
Årssøer, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	2137	145,34	3302	216,55
Årssøer, Løbe- og drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	729	115,68	646	98,85
I alt				
		484,46		721,82
Arealer		Ha		Ha
Aftaleareal		-		?
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m³	Areal (m²)	Kapacitet m³	Areal (m²)
Eksisterende Staldbygninger		6812		6812
Eksisterende farestald (2009)		1494		1494
Eksisterende drægtighedsstald (2009)		4710		4710
Eksisterende gyllebeholder 1	4000		4000	
Eksisterende gyllebeholder 2	2085		2085	
Eksisterende gyllebeholder 3	1548		1548	
Eksisterende gyllebeholder på "Gravengård", Nordenåvej 1, Hemmet	1000		1000	
Nye farestier				1601
Nye drægtigheds- og løbe/kontrolstier				4117
Ny gyllebeholder			5045	
I alt			13.678	18.734

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Fravænnings vægt kg	Antal Fravænnede smågrise per årso	Antal sti-pladser	Foderkorrektion Gram P per FE
Eksisterende drægtighedsstald (2010)							
Årssøer	Løsgående delvis spaltegulv	1328	203,21	5,8	32	1026	4,70
Eksisterende Løbe- og drægtighedsstald (år)							
Årssøer	Individuel opstaldning, Delvis spaltegulv	646	98,85	5,8	32	500	4,70
Eksisterende farestald							
Årssøer	Kassestier, delvist spaltegulv	2140	140,34	5,8	32	486	4,70
Ny farestald							
Årssøer	Kassestier, delvist spaltegulv	1162	76,20	5,8	32	264	4,70
Ny Løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Løsgående Delvis spaltegulv	1328	203,21	5,8	32	1026	4,70
I alt			721,82		-	-	-

Udbringningsarealerne til Tarmvej 57 drives under adressen Bøelvej 13 (Uhrenholt I/S).
Husdyrgødningen fra produktionen på Tarmvej 57 afsættes til nedenstående gylleaftaler.

Tabellen er en oversigt over fordelingen af dyreenheder på husdyrbruget, samt antallet af dyreenheder til udbringning på aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Tarmvej 57	Antal DE
Producerede gødning		721,82
Afsat til aftalearealer	Bent Skals, V.Kyvlingvej 2, Tarm	18
	Ole Danielsen, Stenbjergvej 18, Tarm	79
	Uhrenholt I/S, Ø.Kyvlingvej 10, Tarm	401,92
	Jens Erik Finnemann Lavstrupvej 6, Tarm	122,9
	Niels Chr. Nielsen Skavenvej 7, Tarm	100
	I alt til aftalearealer	721,82

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	5
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	8
2. VILKÅR FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSEN	10
2.1 Generelt	10
2.2 Uheld og risici	10
2.3 Årsproduktion	10
2.4 Foder	11
2.5 Staldanlæg	12
2.6 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder	13
2.7 Forsinkelsesbassin	14
2.8 Gyllehåndtering	14
2.9 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	14
2.10 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	14
2.11 Ophør	14
3. FORMALIA	16
3.1 LOVGRUNDLAG	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	21
1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ	21
1.3 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	23
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	30
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	31
1.6 OPLYSNINGER OM GØDNING	34
1. OPBEVARINGSKAPACITET	37
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	43
2.1 BAGGRUND	43
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	43
2.2.1 Afstandskrav	43
2.2 Beskyttelseslinjer	44
2.2.3 Kulturmiljø	44
2.2.4 Placering i landskabet	44
2.3 INDRETNING OG DRIFT	45
2.3.1 IE-husdyrbrug	45
2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik	47
2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand	49
2.3.4 Medicin, olie og brændstof	50
2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald	50
Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen af 3.juni 2009	50
2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld	50
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	50
2.4.1 Lugt	50
2.4.2 Støj	51
2.4.3 Lys	51
2.4.4 Fluer og skadedyr	51
2.4.5 Støv	51
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel	51
2.4.7 Egenkontrol	52

2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER	52
2.5.1 Andre muligheder.....	52
2.5.2 0-alternativ	52
2.6 OPHØR	52
2.7 NATUR OG VAND	53
2.7.1 International natur – beskrivelse	53
2.7.5 Bilag IV-arter.....	53
2.7.6 Ammoniakemission.....	54
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	59
2.9 KONKLUSION	59
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	60
BEREDSKABSPLAN	60
STØJ	60
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, BYGGESKITSE.....	62
BILAG 5: SITUATIONSPLAN	63
BILAG 6: ANLÆG, NATUR	64
BILAG 7: ANLÆG, KULTURMILJØ	65
BILAG 8: BEREDSKABSPLAN.....	67

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 11. november 2014 en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm. Ansøgningen har ligget i bero efter aftale med ansøger indtil 1.juli 2015.

Der er den 3.juni 2009 meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget i henhold til husdyrlovens §12, stk.1.

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse omfatter husdyrbrugets anlæg, en udvidelse i husdyrbrugets antal af søer svarende til en samlet årsproduktion på 721,82 dyreenheder, samt opførelse af en ny gyllebeholder med fast overdækning på 5045m³ og en udvidelse af fare- og drægtighedsstalden med ca.5.718m² i tilknytning til de eksisterende staldbygninger.

Byggeriet forventes påbegyndt ultimo 2017 med afslutning 2018.

Der afsættes husdyrgødning svarende til 721,82 DE til aftalearealer. Aftalearealerne skal være godkendte for at modtage husdyrgødning fra husdyrbruget på Tarmvej 57. Der er ansøgt om arealgodkendelse til arealerne tilhørende Uhrenholdt I/S, Bøelvej 13, Tarm. De andre aftalearealer er allerede miljøgodkendte.

Der anvendes følgende virkemidler til reducere udledninger af ammoniak, nitrat og fosfor:

- Gyllekøling i alle stalde.
- Fast overdækning af den nye gyllebeholder
- Øget tilsætning af fytase til fodret, så fosfor reduceres til 4,7 g P per FE.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af 3.juni 2009. Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 25a, Lønborggård Hg. D, Lønborg beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Tillægsgodkendelsen gælder hele husdyrbruget uden udbringningsarealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 2137 Årssøer (fravænningsvægt 7,10 kg og 29,60 fravænnede griser per årssø) i alt svarende til 484,46 DE til 3.302 årssøer (fravænningsvægt 5,80 kg og 32 fravænnede smågrise per årssø) i alt svarende til 721,82 DE. Derudover omfatter dette tillæg en opførelse af en ny gyllebeholder med fast overdækning på 5045 m³ i tilknytning til de eksisterende staldbygninger og udvidelse af de eksisterende staldbygninger med ca.5.718 m².

Udbringningsarealerne godkendes i en særskilt arealgodkendelse, som omfatter arealerne tilhørende Bøelvej 13, 6880 Tarm.

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 6/10/2014 meddelt dispensation fra afstandskrav til naboskel jf. § 8, stk. 1, nr. 7 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til den nye sostald (løbe- og drægtighedsstald). Dispensationen er meddelt i

henhold til § 9, stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Den nye sostald må placeres i en afstand af 9,4 meter fra naboskellet. Der er givet accept heraf fra tilstødende nabo.

Afgørelse om tillægsgodkendelse sker på baggrund af hovedansøgning skema nr. 66790, version 3, downloadet den 11-08-2015.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget Tarmvej 57, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i miljøgodkendelsen dateret 3.juni 2009 og dette tillæg samt generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Følgende vilkår fra den oprindelige miljøgodkendelse erstattes af nye vilkår i tillægget:

Vilkår 9 – vedr. årsproduktion

Vilkår 10 - vedr. gyllekøling

De resterende vilkår i miljøgodkendelsen af 3.juni 2009 er stadig gældende.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for tillæg til miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Tillægget til miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af dette. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til tillæg til miljøgodkendelsen må godt foregå, selvom byggeriet ikke er påbegyndt, inden tillægsgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet, inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 2 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder.

- 3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Ved manglende overholdelse af tillægsgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske inden for rammerne af denne tillægsgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 6) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 7) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112. Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 8) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 9) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 10) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 3.302 årssøer (fravænningsvægt 5,80 kg og 32 fravænnede smågrise per årssø) i alt svarende til 721,82 DE.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 721,82 DE ikke overskrides.

- 11) Der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt 3.302 årssøer på stald ad gangen.

2.4 Foder

- 12) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. årssø × antallet af årssøer skal være mindre end 79.323 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((1445 \times 133,10) / 6250) - 1,98 - (32 \times 5,8 \times 0,0257)) = 24,0228$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	3.302
Antal fravænnede grise	32
fravænningsvægt, kg	5,8
FEso pr. årssø	1445
Gram råprotein pr. FEso	133,10
Kg N ab dyr pr. årssø	24,0228

- 13) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som Kg P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end 16.833 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af fosfor jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((1445 \times 4,7) / 1000) - 0,58 - (32 \times 5,8 \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})) = 5,0979 \text{ kg P ab dr pr. årssø.}$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	3.302
Antal fravænnede grise	32
fravænningsvægt, kg	5,80
FEso pr. årssø	1445
Gram fosfor pr. FEso	4,7
Kg P ab dyr pr. årssø	5,09

Samtlige af husdyrbrugets søer skal leve op til ovennævnte krav til fodring. Dokumentation for type 2 korrektion skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, foderanalyser af grovfoder/kraftfoder og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.

2.5 Staldanlæg

- 14) Dele af det nye staldanlæg skal placeres på matrikel nr. 189, Lønborggård Hgd. Lønborg, som er registreret som tilhørende Ringkøbing-Skjern kommune. Før der bygges på denne matrikel, skal ejerforholdene for matriklen bringes i orden.
- 15) Den nye løbe-drægtighedsstald og den nye farestald skal etableres med delvist spaltegulv, jf. Teknologibeskrivelserne og som beskrevet i ansøgningen for disse staldsystemer.
- 16) I den eksisterende løbe- drægtighedsstald fra 2010 og de nye løbe-drægtighedsstalder skal der tilkobles gyllekøling i gyllekanalerne jf. teknologiblade fra Miljøstyrelsen "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise". For at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på 24,4 procent i henhold til ansøgningen, skal der i gennemsnit over året være en køleeffekt på mindst 30,5 W/m² og 30 W/m² i henholdsvis de to stalde. Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak.

Reduktionen er beregnet ud fra formel 2 i Miljøstyrelsens teknologiblade "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise". Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$, hvor $x =$ køleeffekt/m².

Eksisterende drægtighedsstald: 44 kW varmepumpe og et gyllekummeareal på 1442 m².

Nye løbe- og drægtighedsstald: 55 kW pumpe og ca. 1835 m² gyllekumme.

- 17) I den eksisterende farestald og den nye farestald skal der etableres gyllekøling i gyllekanalerne jf. teknologiblade fra Miljøstyrelsen "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise". For at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på 18,5 procent i henhold til ansøgningen, skal der i gennemsnit over året være en køleeffekt på mindst 30 W/m² i begge stalde. Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak.

Reduktionen er beregnet ud fra formel 2 i Miljøstyrelsens teknologiblad Køling af gylle i stalde til søer og smågrise". Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$, hvor $x =$ køleeffekt/m².

Eksisterende farestald: minimum 22kW pumpe og et gyllekummeareal på 732 m²

Nye farestalde: Minimum 27 kW pumpe og et gyllekummeareal på ca. 878 m².

- 18) Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8760 timer pr. år i alle staldene og være forsynet med en timetæller på varmepumperne. Hvis der sættes en varmepumpe med en større køleeffekt på anlægget, bliver den faktiske driftstid pr. år (den tid hvor varmepumpen faktisk kører) kortere. De installerede varmepumper skal minimum være i drift 4000 timer i den eksisterende drægtighedsstald fra 2010 og i den nye løbe-drægtighedsstald og 3500 timer i de eksisterende og nye farestalde.
- 19) Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimålerene skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- 20) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
- 21) Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom

2.6 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 22) Den nye gyllebeholder på 5045 m³ skal have fast overdækning i form af telt. Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal telt lukkes.
- 23) Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.
- 24) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfylgende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.
- 25) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 26) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.7 Forsinkelsesbassin

- 27) Såfremt at arealet for tagflader og befæstede arealer overstiger 7.500 m² og regnvandet herfra ledes til det samme vandløb/dræn, skal der etableres et forsinkelsesbassin til opsamling af regnvandet. Der skal søges særskilt hertil og forsinkelsesbassinet skal dimensioneres af en autoriseret kloakmester.

Alternativt kan der etableres faskine, eller afledes til terræn.

2.8 Gyllehåndtering

- 28) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.9 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 29) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

2.10 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 30) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 31) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt. Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.
- 32) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende verificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst en gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen
  - Kontrol af kølekredsens ydelse
- 33) Enhver form for driftstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftstop, der har en varighed på mere end 7 dage
- 34) Registreringen fra datalogger. Logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige service rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.11 Ophør

- 35) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter §38 k, stk.1, i lov om

forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra den 25. september til den 16. oktober 2015, hvor der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 23.oktober 2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves,

eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 20.november 2015

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

3.4 Udnyttelse

Tillægsgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af tillægsgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis tillægsgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tillægsgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne tillægsgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2023.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Anders Peter Hjorth-Hansen
Biolog
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

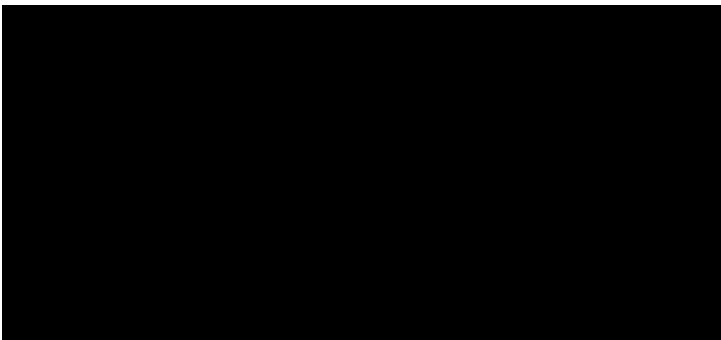
Ansøger:

-

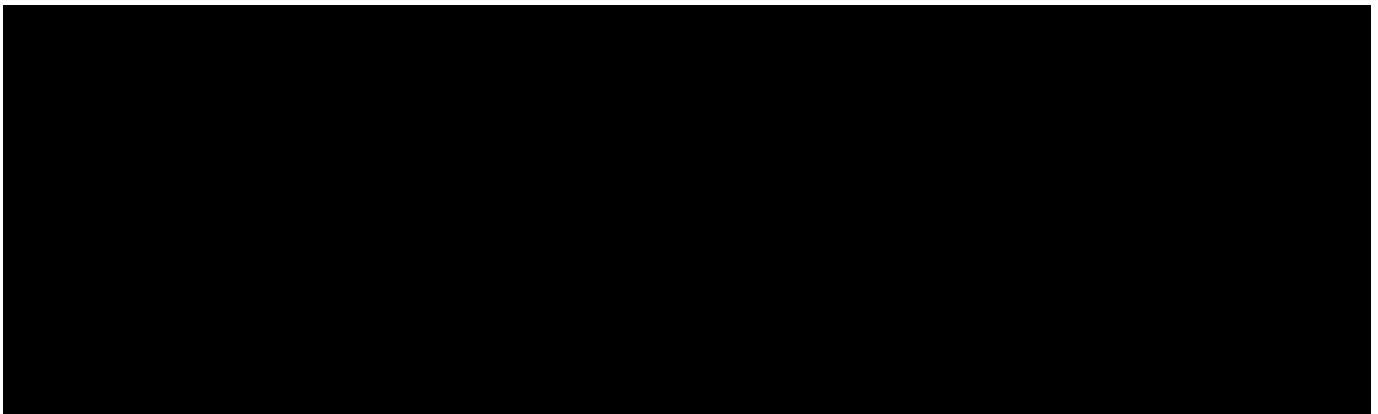
Konsulent:

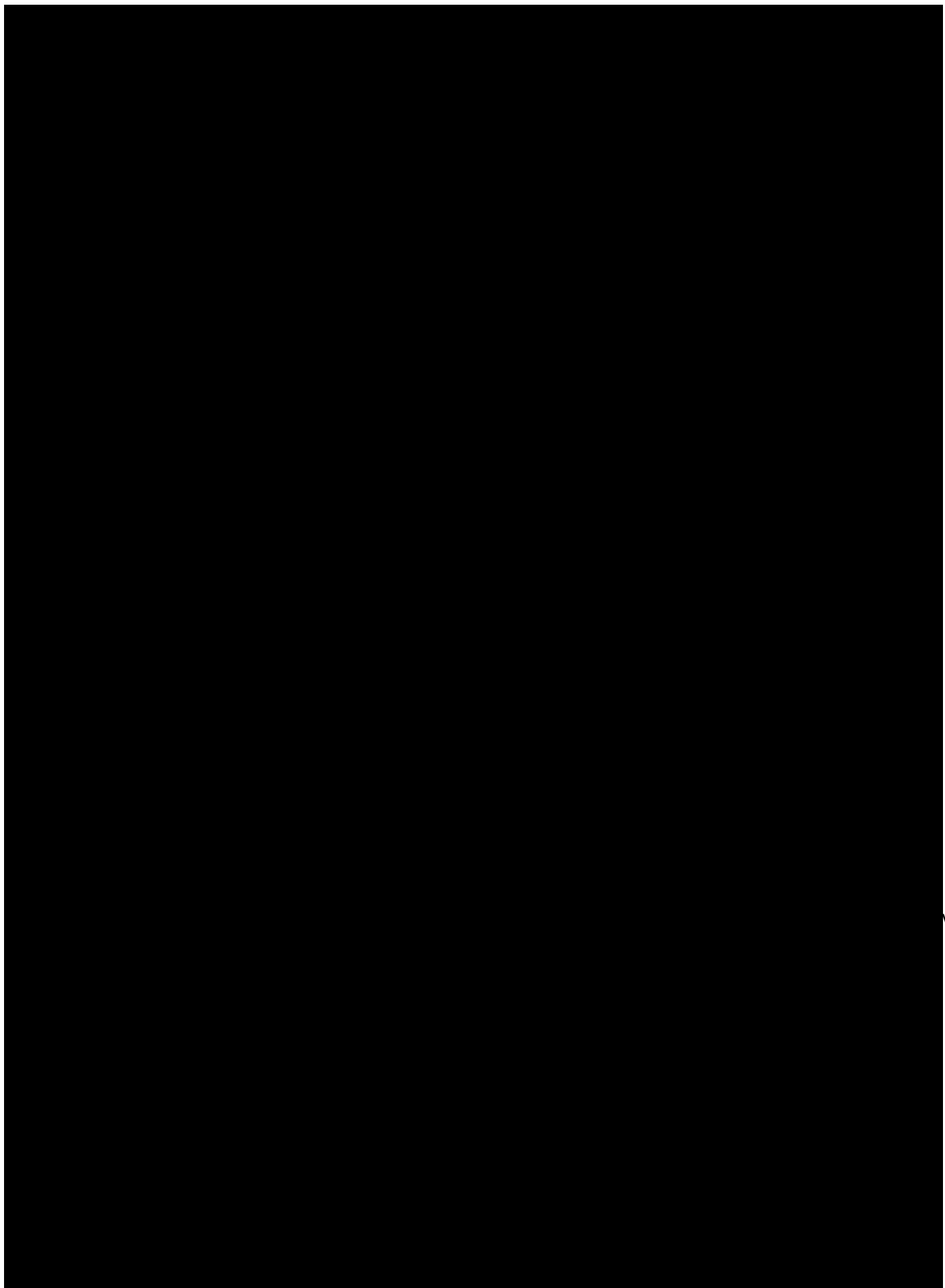
- Helle Borum, e-mail: hbo@hflc.dk

Ejer af aftalearealer:

Ejere af nabomatrikler og ejendomme inden for konsekvensradius på 972,14 meter fra husdyrbruget:

vn

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Helle Borum, e-mail: hbo@flc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 66790, version 2.

1.1 Projektets omfang:

Beskrivelse af projektets datoer:

Byggeriet ønskes igangsat tidligst i 2016

Tidligere godkendelser:

Ejendommen er meddelt miljøgodkendelse den 3.juni 2009 i medfør af §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Biaktiviteter:

Ingen

Husdyrbrugets ophør:

Det påregnes ikke, at produktionen ophører. Hvis det alligevel blev tilfældet, fjernes kilder til mulig forurening af omgivelserne.

1.2 Ikke teknisk resumé

Besætningen søges udvidet fra 2.137 årssøer med smågrise fravænnet ved 7,3 kg til en besætning på 3.302 årssøer med fravæning af 32 grise pr årssø ved 5,8 kg. Der skal i den forbindelse bygges 1601 m² nye farestier og 4117 m² nye drægtigheds- og løbe/kontrolstier med plads til foderlade og halm i enden nærmest markboringen.

Der skal opføres en gylletank på 5045 m³ med teltoverdækning.

Ejendommens arealer drives under Uhrenholt Agro - mark, og gyllen håndteres der. Der afsættes derudover gylle til flere gyllemodtagere fra anlæggets tanke. Disse modtagere blev miljøgodkendt i 2009 sammen med godkendelsen af Tarmvej 57.

Denne ansøgning om 1. tillæg på Tarmvej 57 (skema 66.790) skal ses i sammenhæng med følgende ansøgninger:

Skema 71.584 fiktiv: kumuleret ammoniakberegning for Tarmvej 57

Skema 80.017 gyllekølingsscenario (beregning af middelværdi hen over året)

Skema 80.194 (erstatte tidligere indsendte 71.657) og 69.264 arealgodkendelser

Uhrenholt Agro (§16) med 2 forskellige sædskifter.

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

Skema 66.789 Tillægsansøgning til Ø. Kyvlingvej 10, 6880 Tarm, som aftager smågrisene fra Tarmvej 57 og feder dem færdig.

Anvender samme gylleaftaler.

Skema 72.198 kumuleret ammoniakdeposition Østre Kyvlingvej 10

1.3 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering

Ejendommen ligger på Tarmvej 57 lige mellem de to landsbyer Lønborg og Vostrup. Nærmeste landsby, Lønborg, er placeret ca.

700 m nordøst for ejendommen. Vostrup ligger ca. 1000 m vest for ejendommen.

Materialevalg, byggehøjde mv bliver som på de eksisterende bygninger.

Faste afstandskrav

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)

Almene vandforsyningsanlæg (50 m)

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)

levnedsvirksomhed (25 m)

beboelse på samme ejendom (15 m)

naboskel (30 m)

nabobeboelse (50 m)

Ringkøbing-Skjern kommune har 6-10-2014 givet dispensation til at bygge 9,4 m fra naboskel mod matrikel 24a, 189, Lønborggård

Hgd., Lønborg

Der er ydermere i samme ansøgning dateret 3-10-2014 søgt om dispensation fra afstandskrav til boring.

Landskab og planforhold

Naturområder med særligenaturbeskyttelsesinteresser mv.

- Områder med landskabelig værdi

Ingen.

- Uforstyrrede landskaber

Ingen.

- Områder med særlig geologisk værdi

Ingen.

- Rekreative interesseområder

Ingen.

- Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer

Ingen.

- Kirkeomgivelser

Ingen.

- Kystnærhedszonen

Ejendommen ligger ca. 75 m fra kystnærhedszone.

- Lavbundsarealer inkl. evt.okkerklassificering

Ingen.

- Skovrejsningsområder

Ingen.

- Fredede områder

Ingen.

- Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er et større §3 udpeget moseområde omkring Lønborggård ca. 675 m nordvest for ejendommen.

- Strandbeskyttelseslinje

Ingen.

- Klitfredningslinje

Ingen.

- Skovbyggelinje

Ingen.

- Sø- og åbeskyttelseslinje

Der er en søbeskyttelseslinie omkring et større §3 udpeget moseområde omkring Lønborggård ca. 675 m nordvest for

ejendommen.

- Kirkebyggelinje

Ingen.

- Fortidsmindelinje

Ingen.

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ingen.

Ejendommen er beliggende ca. 675 m syd for habitatområde og ca. 700 m sydøst for fuglebeskyttelsesområde - begge

udpegninger beliggende nord for Lønborggårdvej.

Ejendommen er beliggende i område med almindelig drikkevandsinteresse (OD).

Ejendommen ligger på jordtypen grovsand, hvor der er en hældning på arealet på 0-6 grader (meget fladt terræn).

Husdyrgodkendelse.dk Ansøgningsnummer: 66790

Side

Energiforbrug på anlæg

Det årlige elforbrug er på ca. 685.000 Kwh. Det fremtidige elforbrug skønnes at stige til 950.000 Kwh.

Det årlige olieforbrug er på ca. 36.000 l. Det fremtidige olieforbrug skønnes at falde til 9.000 pga gylle køling til gulvvarme.

Energiteknologi på anlæg

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til

temperaturen i stalden og elforbruget.

I følge referencedokument for bedst anvendelige teknologi (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes

der således BAT ved følgende tiltag: delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer

temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Vandforbrug

Ejendommens drift forsynes med vand fra egen boring. Der forbruges i nudrift ca. 13.891 m³ vand.

Vandmængderne fordeler sig

på følgende poster:

vandspild ved svineproduktion: 0 m³

forbrug af drikkevand: 13.164 m³

rengøring af stalde: 727 m³

I den ansøgte drift forventes et årligt vandforbrug på 21.463 m³, hvor vandmængderne fordeler sig på følgende poster:

vandspild ved svineproduktion: 0 m³

forbrug af drikkevand: 20.340 m³

rengøring af stalde: 1123 m³

Vandteknologi på anlæg

Vandbesparelse opnåes ved placering af drikkenipler over fodertrug (integreret i foderautomaten). Ved vask af stalde anvendes

iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

I følge referencedokument for bedst anvendelige teknologi (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes

der således BAT ved brug af højtryksrensere og drikkenipler over trug.

Vandforbruget måles ikke.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører

intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug

samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Der er 2 fuldtidsansatte i staldene.

De ansatte efteruddannes og deltager i ERFA-sammenhænge, der er relevante for netop deres jobfunktion (BAT).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Staldafsnittene er tilkøbet alarmanlæg

.Rengøring og desinficering

Se godkendelsen fra 2009.

Overbrusning i svinestalde

Se godkendelsen fra 2009.

Fast affald

Pap, papir og plastaffald opbevares i container og bortskaffes via Genbrugsplads.

Jern og skrot afhentes af jernhandler.

Der forventes ikke en væsentlig udvidelse af affaldsmængderne i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at affaldshåndteringen

kan foregå miljømæssigt forsvarligt, såfremt Ringkøbing-Skjern Kommunes regulativ for erhvervsaffald følges

Støj

Støjkloder fra bedriften er støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til- og frakørsel af foder, produkter og grise til ejendommen.

Der er desuden støj fra de angivne ventilationsafkast, men frekvensregulerede ventilatorer støjer normalt mindre end traditionelle

ventilatorer. Ansøger angiver at der bevidst er valgt støjsvage ventilatorer.

Ventilationen kører hele døgnet.

Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm.

Traktorkørsel er især sæsonbetonet - forår og høst.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra bedriften. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

Lys

Lyset er tændt i drægtighedsstaldene fra 6.00 - 24.00. I farestaldene er lyset tændt indenfor arbejdstiden (7.00 - 18.00).

Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse skadedyr

Tilstedeværelse af skadegørere forebygges ved god orden og hygiejne i og omkring staldene, og eventuelle problemer bekæmpes omgående.

Beskrivelse af gener fra fluer

Fluebekæmpelse er omfattet af BAT-krav. Dette imødekommes ved anvendelse af rovfluer i stalde til bekæmpelse af fluer.

Flueplageforebygges desuden ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring og ved jævnlig udslusning af gyllen.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Der er tegnet kontrakt med et anerkendt rottebekæmpelsesfirma om udlægning og udskiftning af gift i dertil indrettede kasser.

Støv

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at have en indvirkning på naboer pga afstanden og at al fodring foregår indendørs i et lukket system. Herudover vil der være støv ved høst og ved færdsel med lastbiler og maskiner. Det vurderes heller ikke at udgøre noget problem. Der henvises til god landmandspraksis for at begrænse støvgener.

Transport

Der flyttes 7 kg's grise fra ejendommen hver uge. Grisene køres til Ø. Kyvlingvej 10, og transporten går gennem Lønborg by. Der afhentes søer hver uge. Der leveres ca. 1 træk foder om ugen og der ringes efter DAKA efter behov (1-3 gange ugentligt). Dette vil også være gældende efter udvidelsen. Transporten til og fra ejendommen kommer ad Tarmvej, og afhængig af om det er transporter øst eller vest fra køres henholdsvis gennem landsbyerne Lønborg og/eller Vostrup. Der er væsentlig mere transport i høst, hvor siloer fyldes op og afgrøderne transporteres fra ejendommen. En væsentlig del af transporterne vil gå gennem Lønborg by, da smågrisene afsættes til Ø. Kyvlingvej 10 og markarbejdet på Tarmvej 57 foregår fra samme ejendom. Se derudover bilag x over transportveje.

Restvand

Kendes ikke. Spildevandsmængden fremgår af opbevaringskapacitetsberegningen (bilag 4) og er beskrevet under punktet der beskriver vandforbruget i driften.

Al spildevand tilledes gyllebeholdere.

Der er toiletforhold i stalden. Spildevand derfra ledes via godkendt trixtank til sivedræn.

Kemikalier

Beskrivelse af oliekemikalier

Spildolien opbevares i olietønder i maskinhuset. Olien er placeret så eventuelt spild let kan opsamles. Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen, da al sprøjtning foregår fra Østre Kyvlingvej 10. Der foretages lidt kemisk fluebekæmpelse (efter behov). Bekæmpelsesmidlet opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicinrester inkl. tomme vaccine- og medicinflasker og brugte kanyler opbevares i spande i servicrum i farestald. Afleveres på genbrugspladsen.

Beskrivelse af øvrige kemikalier

Der er en underjordisk olietank (fyringsolie) fra 2005 på 5900 l udenfor indgangen til servicrummet. Der er derudover en indendørs dieseltank i foderladens østlige ende. Der er ingen traktorer eller maskiner på ejendommen. Der er en truck. Påfyldning af diesel på denne foregår i foderladen.

Døde dyr

EAK-kode 02 01 02: de døde smågrise opbevares i kølecontainer, der er placeret imellem de to eksisterende farestalde.

Døde søer opbevares under kadaverkappe, som er placeret ved gylletankene.

De døde dyr afhentes af DAKA.

Egenkontrol

Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Plantedirektoratet. Ventilationsanlæg i staldene rengøres og efterses i forbindelse med vask af staldene. Afskærmninger på ejendommens forskellige maskiner efterses med jævne mellemrum. Der føres stamkort over affaldsproduktionen på nær husholdningsaffaldet.

Risici

Driftsforstyrrelser:

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som kan medføre forøget forurening. De normale driftsforstyrrelser vil være

manglende energi, varme eller foder, samt "slagteristrejke". Disse situationer afhjælpes i staldene, som er et lukket system. Ved

manglende elforsyning kan generator hurtigt rekvireres.

Brud på gyllebeholder:

Brud på gyllebeholderne må ikke kunne medføre risiko for en større forurening herunder forurening af vandløb eller vådområde.

For at minimere denne risiko har ansøger og konsulent udarbejdet en beredskabsplan som skal følges i forbindelse med et evt.

uheld/uslip af gylle.

Gyllebeholdere er placeret i et område, hvor der er langt til vandløb og der findes kun dræn beliggende væsentligt højere end

tanken. Der er udarbejdet plan for beredskab i forbindelse med uheld med gylle.

Der er ingen stationær pumpe i gylletanken.

Se beredskabsplan.

Ved gældende lovgivning og vilkår i godkendelsen vurderes det, at der ikke er væsentlige driftsrisici i forbindelse med produktionen.

Opbevaring af foder og ensilage

Foderråvarer opbevares i foderladen. Derudover opbevares korn i udendørs siloer.

Stald anlæg med dyr, Nudrift, svarende til det tilladte dyrehold i miljøgodkendelsen af 3.juni 2009

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Fravænningsvægt i kg	Antal fravænnede grise per årsso	Antal sti-pladser		
Eksisterende drægtighedsstald (2010)								
Årssøer	Løbe- drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	1408	223,44	7,10	29,6	1056		
Eksisterende løbe- og drægtighedsstalde								
Årssøer	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	729	115,68	7,10	29,6	547		
Eksisterende farestald								
Årssøer	Kassestier, delvis spaltegulv	2137	145,34	7,10	29,6	535		
I alt			484,46		-	-	-	

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Fravænnings vægt kg	Antal Fravænnede smågrise per årso	Antal sti-pladser	Foderkorrektion Gram P per FE
Eksisterende drægtighedsstald (2010)							
Årssøer	Løsgående delvis spaltegulv	1328	203,21	5,8	32	1026	4,70
Eksisterende Løbe- og drægtighedsstald (år)							
Årssøer	Individuel opstaldning, Delvis spaltegulv	646	98,85	5,8	32	500	4,70
Eksisterende farestald							
Årssøer	Kassestier, delvist spaltegulv	2140	140,34	5,8	32	486	4,70
Ny farestald							
Årssøer	Kassestier, delvist spaltegulv	1162	76,20	5,8	32	264	4,70
Ny Løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Løsgående Delvis spaltegulv	1328	203,21	5,8	32	1026	4,70
I alt			721,82		-	-	-

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

Øvrige oplysninger om opbevaringslager

Navn på opbevaringslager	Nudrift	Ansøgt
4000 m3 gylletank		
2058 m3 gylletank		
1548 m3 gylletank		
Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)		Ansøger ejer ejendommen på Nordenåvej 1 i Hemmet. Der er en gylletank på denne ejendom på 1000 m3. Gyllen transporteres i løbet af vinteren til opbevaring på denne ejendom. Arealerne indgår i udspretningsarealet, så der er nemt i foråret at tage fra denne tank og køre gyllen på de omkringliggende arealer.
Ny gylletank (5045 m3)		

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
4000 m3 gylletank	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4,5m X 33,64	4000,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4,5m X 33,64	4000,00
2058 m3 gylletank	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 25,59 m	2058,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 25,59 m	2058,00
1548 m3 gylletank	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 22,2 m	1548,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 22,2 m	1548,00
Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 17,84m	1000,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 17,84m	1000,00
Ny gylletank (5045 m3)	Nyt	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m x 40	5045,00

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
4000 m3 gylletank	Nudrift	46,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	32,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
2058 m3 gylletank	Nudrift	24,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	16,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
1548 m3 gylletank	Nudrift	18,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	12,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)	Nudrift	12,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Ny gylletank (5045 m3)	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	40,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-1262,48 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	4664,80
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	3028,69
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	620,68
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak	Driftstimer per år /	Reduceret ammoniak-
			effekt (%)	Benzoesyre (gr)	fordampning (kgN/år)
Drægtighedsstald (2010)	Nudrift	Gyllekøling	24,40%	8760,00	720,00
	Ansøgt	Gyllekøling	24,40%	4000,00	310,00
Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	Nudrift	Gyllekøling	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gyllekøling	24,40%	4000,00	310,00
Ny farestald (2015)	Nudrift	Gyllekøling	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gyllekøling	18,50%	3500,00	63,00
Eksisterende farestalde	Nudrift	Gyllekøling	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gyllekøling	18,50%	3500,00	115,00
Gamle løbe-/drægtighedsstalde	Ingen data				

Nøgletal emission

Samlet emission fra stald og lager: 8.314,17 kgN/år

Meremission fra stald og lager: 4.405,79 kgN/år

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]
Unavngivet naturpunkt 2	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,5
Kategori 1 natur	1	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2
Kategori 2 natur	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,3	0,5
Kategori 1 natur (?)	1	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,4

Naturpunkt: Unavngivet naturpunkt 2

Kategori: **3**

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,2 kgN**

Total deposition: **0,5 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
-------	------------------------	---------------------------	-----------------	-------------------	----------------	----------------

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

S: Drægtighedsstald (2010)	+0,1	0,1	L	3	760	159
S: Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	+0,1	0,1	L	3	820	157
S: Ny farestald (2015)	0,0	0,0	L	3	834	160
S: Eksisterende farestalde	0,0	0,1	L	3	713	154
S: Gamle løbe-/drægtighedsstalde	-0,1	0,1	L	3	764	152
O: 4000 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	866	151
O: 2058 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	849	152
O: 1548 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	841	149
O: Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)	0,0	0,0	L	3	5.794	204
O: Ny gylletank (5045 m3)	0,0	0,0	L	3	871	154

Naturpunkt: Kategori 1 natur

Kategori: **1**

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,1 kgN**

Total deposition: **0,2 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Drægtighedsstald (2010)	+0,1	0,1	L	3	1.793	186
S: Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	0,0	0,0	L	3	1.833	184
S: Ny farestald (2015)	0,0	0,0	L	3	1.867	185
S: Eksisterende farestalde	0,0	0,0	L	3	1.721	185
S: Gamle løbe-/drægtighedsstalde	0,0	0,0	L	3	1.755	183
O: 4000 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.829	181
O: 2058 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.829	182
O: 1548 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.796	180
O: Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)	0,0	0,0	L	3	6.962	204
O: Ny gylletank (5045 m3)	0,0	0,0	L	3	1.861	182

Naturpunkt: Kategori 2 natur

Kategori: **2**

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,3 kgN**

Total deposition: **0,5 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Drægtighedsstald (2010)	+0,1	0,1	L	3	1.163	203
S: Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	+0,1	0,1	L	3	1.186	200
S: Ny farestald (2015)	0,0	0,0	L	3	1.229	202
S: Eksisterende farestalde	0,0	0,1	L	3	1.084	202
S: Gamle løbe-/drægtighedsstalde	-0,1	0,1	L	3	1.104	200
O: 4000 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.150	197
O: 2058 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.160	198
O: 1548 m3 gylletank	0,0	0,0	L	3	1.117	197

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

O: Gylletank 1000 m3 ("Gravengård" Nordenåvej 1)	0,0	0,0	L	3	6.452	209
O: Ny gylletank (5045 m3)	0,0	0,0	L	3	1.194	198

Lugt

Lugtgeneberegning

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	810,92	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	605,86	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	FMk	256,97	200,25	167,99	250,43	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Resultat af lugtgeneberegning

Lugtgeneberegninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Drægtighedsstald (2010)	3246,72	Nej	Nej
Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	3274,81	Nej	Nej
Ny farestald (2015)	3237,45	Nej	Nej
Eksisterende farestalde	3306,83	Nej	Nej
Gamle løbe-/drægtighedsstalde	3358,03	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
-----------	------------------------------	-------------------------------------	---

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

Drægtighedsstald (2010)	898,19	Nej	Nej
Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	903,62	Nej	Nej
Ny farestald (2015)	935,17	Nej	Nej
Eksisterende farestalde	832,08	Nej	Nej
Gamle løbe-/drægtighedsstalde	786,53	Nej	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Drægtighedsstald (2010)	279,52	Nej	Ja
Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	279,54	Nej	Ja
Ny farestald (2015)	311,20	Nej	Nej
Eksisterende farestalde	214,89	Nej	Ja
Gamle løbe-/drægtighedsstalde	165,57	Nej	Ja

Lugtemission fra produktioner - Ansøgt

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
Drægtighedsstald (2010)	SvSo07	1328	1026	225,72	0,00	13543,20	16416,00	0,00%	13543,20	16416,00
Ny løbe-/drægtighedsstald (2015)	SvSo07	1328	1026	225,72	0,00	13543,20	16416,00	0,00%	13543,20	16416,00
Ny farestald (2015)	SvSo09	1162	264	58,08	0,00	3484,80	19008,00	0,00%	3484,80	19008,00
Eksisterende farestalde	SvSo09	2140	486	106,92	0,00	6415,20	34992,00	0,00%	6415,20	34992,00
Gamle løbe-/drægtighedsstalde	SvSo01	646	500	110,00	0,00	6600,00	8000,00	0,00%	6600,00	8000,00
SUM		6604	3302	726,44	-	43586,40	94832,00	-	43586,40	94832,00

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 43586,40^{0,6} = 972,14$ meter

1.6 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	48195,39	12127,97	75,00	0,00	484,45
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Arealgodkendelse Uhrenholt I/S Ø. Kyvlingvej 10 6880 Tarm CVR:	Svinegylle	48195,39	12127,97	75,00	0,00	484,45

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data				
Total	0	0	0	0

Beregning af harmonital

Harmonital: 0 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	70839,95	16894,67	75,00	0,00	721,82
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Bent Skals, V. Kyvlingvej 2 6880 Tarm CVR:	Svinegylle	1766,53	421,30	0,75	0,00	18,00
Ole Danielsen Stenbjergvej 18 6880 Tarm CVR: 17690203	Svinegylle	7753,12	1849,05	0,75	0,00	79,00
Arealgodkendelsen Uhrenholt I/S Ø. Kyvlingvej 10 6880 Tarm CVR:	Svinegylle	39444,70	9406,76	0,75	0,00	401,92
Niels Chr. Nielsen Skavenvej 7 6880 Tarm CVR:	Svinegylle	9814,10	2341,00	0,75	0,00	100,00
Jens Erik Finnemann, Lavstrupvej 6 6880 Tarm CVR:	Svinegylle	12061,50	2876,56	0,75	0,00	122,90

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data				
Total	0	0	0	0

Beregning af harmonital

Harmonital: 0 DE/ha

1. Opbevaringskapacitet

██████████, Tarmvej 57, 6880 Tarm.

Beregning af gylleopbevaringskapacitet på Tarmvej 57, 6880 Tarm.

Gylle produceret på ejendommene	19715 m ³
Vand tilledt fra befæstede arealer	0 m ³
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m ³
Vand tilledt fra andet	0 m ³
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	19715 m ³

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	11500,4 m ³
9 mdr opbevaringskapacitet	14786,3 m ³

Gyllebeholdere

Adresse	Nudrift		Ansøgt	
	kapacitet	% i tanken	kapacitet	% i tanken
Tarmvej 57	1548 m ³	18	1548 m ³	10
Tarmvej 57	2058 m ³	24	2058 m ³	14
Tarmvej 57	4000 m ³	46	4000 m ³	26
Tarmvej 57	0 m ³	0	5045 m ³	33
Nordenåenvej 1	1000 m ³	12	1000 m ³	7
Gyllekanaler	1500 m ³	17	1500 m ³	10
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
Opbevaringskapacitet i alt	8606 m ³	100	15151 m ³	100

Opbevaringskapacitet i måneder 9,2

Gyllekanaler medregnet i opbevaringskapacitet

ja	nej
x	

Udfyldt af

Helle Borum

Dato

10-11-2014

Tarmvej 57, 6880 Tarm.

Redegørelse for BAT

Anlæg

I forbindelse med ansøgningen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. §12 er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	Effekt
<p>Staldsystemer</p> 	<p>Der er delvis spaltegulv i farestierne fra 2001 (2) jf. teknologibeskrivelse faresti med delvist spaltegulv (106.02-51) og delvis spaltegulv i løbe-/drægtighedsstaldene.</p> <p>Søerne er løsgående i drægtighedsstalden og står i bokse i løbeafdelingen.</p> <p>Der bliver samme gulvtyper i det nye.</p>
<p>Mere effektiv fodring</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Type 2 foderkorrektion for fosfor ❖ Fytase ❖ Fasefodring 	<p>Søerne fasefodres (diegivnings- og drægtighedsblanding).</p> <p>I det omfang det er økonomisk optimalt og dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt tilsættes fytase til blandingerne.</p> <p><u>Indput:</u> FE/årsso: 1445 FE Fosfor/FE: 4,7 g Antal fravænnede grise/årsso: 32 Fravænningsvægt: 5,8 kg</p> <p>Type 2 korrektion for fosfor: Type 2 korrektionsfaktoren = $\frac{((1445 \text{ FE} \times 4,7 \text{ g}) / 1000) - 0,58 - (32 \times 5,8 \text{ kg} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})}{5,66} = 0,90$</p>

Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i alle staldafsnit, hvor det er lovpligtigt med overbrusning.</p> <p>Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, -der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.</p>
Management	<p>Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.</p> <p>Danish Crowns "Code of Practice" efterleves.</p> <p>Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p> <p>Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Der er arbejdsplaner for hvert staldafsnit for at optimere arbejdsrutinerne og gøre dem overskuelige for den enkelte medarbejder.</p> <p>Der er udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.</p> <p>Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Det er en del af dyrlægens egenkontrolprogram, at alle ventilationsanlæg og nødopluk kontrolleres årligt.</p> <p>Brankekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>
Vand- og energiforbrug	<p>Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.</p> <p>Alle drikkepipler er placeret i foderautomater således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.</p> <p>Lovpligtig overbrusning.</p> <p>Der rengøres ugentligt i staldene. Der desinficeres 12 gange årligt. Gangarealerne rengøres hver uge.</p> <p>Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.</p> <p>Efter hvert hold søer i farestaldene vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.</p> <p>Drægtighedsstalden vaskes 1 gang årligt.</p> <p>Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation.</p> <p>Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne.</p>

	<p>Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.</p> <p>Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p>
Husdyrgødningsopbevaring	<p>Der er teltoverdækning på gylletankene tilknyttet ejendommen, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog. Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til gyllevogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p>
Gyllekøling <i>Eksisterende stalde Vilkår 10 i miljøgodkendelsen af 3-6-2009.</i>	<p>Der er gyllekøling i alle staldafsnit.</p> <p>Gyllekøling er eneste varmekilde på ejendommen.</p> <p>Jf. vilkår 10 i nuværende godkendelse skal der i de eksisterende stalde kunne dokumenteres en ammoniakreduktion på min. 24,4%</p> <p>Driftstimer: 4000 h/år</p> <p>I de nye stalde etableres ligeledes gyllekøling.</p> <p>Ammoniakreduktion: 18,5%</p> <p>Driftstimer: 3500 h/år</p>

Andre BAT-teknologier er fravalgt med følgende begrundelser:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Biologisk luftvasker	<p>Biologisk rensning af ventilationsluft kan reducere emissionen af ammoniak og lugt fra svinestalde. Effekten er dog ikke dokumenteret i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra sostalde, og det vides ikke, om man kan forvente samme reduktionsgrad, som der er fundet i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra slagtesvinestalde.</p> <p>Danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, idet det påvirker renseseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af blandt andet dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd.</p> <p>Spærkonstruktionen på staldene er ikke udført, så den vil kunne bære luftrensere.</p> <p>Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</p> <p>Luftvaskeren er derfor fravalgt.</p>
Benzoesyre i foderet	<p>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin, så det er ikke relevant i en sobesætning.</p>
Ændring af ventilationsafkast	<p>Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget.</p> <p>Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</p>
Kemisk luftvasker	<p>Luftmodstanden gennem filteret og driften af vandpumper mv. medfører et øget energiforbrug afhængigt af luftrensere og mængden af luftrensning. Der er ikke foretaget afprøvninger af kemisk luftrensning med syre i forbindelse med sostalde i Danmark, hvorfor der ikke foreligger oplysninger om forbruget af energi eller vand til luftrensning ved denne staldtype. De økonomiske beregninger er derfor foretaget på baggrund af oplysninger fra leverandør.</p> <p>Spærkonstruktionen på staldene er ikke udført, så den vil kunne bære luftrensere.</p> <p>Den krævede ammoniakreduktion løses ved anvendelse af andre virkemidler.</p> <p>Luftvaskeren er derfor fravalgt.</p>
Gylleseparation	<p>Anvendelse af separation udløses oftest af et ønske om at reducere harmoniareal til produktionen.</p> <p>Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning. Der er ydermere ingen arealer i ansøgningen.</p>
Gylleforsuring	<p>Forsuring af svinegylle er beskrevet i teknologibeskrivelsen</p>

	<p>(Sl.St.02:v2.04-09). Syretilsætning er fravalgt, da der er usikkerhed om betonen i gyllekanalerne er af en styrke, der kan tåle syrepåvirkningen. Syretilsætning vil endvidere kræve væsentlige ombygninger af staldene, hvilket vil være alt for dyrt.</p> <p>Der er linespil i drægtighedsstaldene. Gylleforsuring kan ikke etableres i stalde med linespil.</p> <p>Det medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.</p>
--	--

Emissionsgrænseværdi

Ammoniak

Farestald: 2140 søer x 0,75 = 1605 kg N

Drægtighedsstald med gyllekøling: 1328 søer x (2,53 kg N/år x 0,7) = 2351,9 kg N

Løbe/kontrolstald: 646 søer x 1,74 kg N/år = 1124,04 kg N

Nyt staldanlæg:

Farestald: 1162 søer x (2,53 kg N/år x 0,3) = 881,96 kg N

Løbe-/drægtighedsstald: 1328 søer x (2,53 kg N/år x 0,7) = 2351,9 kg N

I alt: 8.314,73 kg N/år*

*Korrektion for ændret fravænningsvægt (5,8 kg): $8.314,8 + 32,0 \times (5,8-7,3) \times 0,00148 = 8.314,73$

Ammoniaktab beregnet i husdyrgodkendelse.dk 8.314,17 kg N/år

BAT-niveauet er overholdt.

Fosfor

3302 årssøer X 5,4115 kg P/so* = **17.868,8 kg P/år ab lager**

Fosfor ab lager i ansøgningen (skema 66.790) = 16.894,67 kg P

BAT-niveauet er overholdt.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om husdyrbruget lever op til IE-Direktivet og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

2.1 Baggrund

Der er meddelt en miljøgodkendelse til husdyrbruget den 3.juni 2009, som er udnyttet. Denne tillægsgodkendelse omfatter en udvidelse af husdyrbruget svinehold svarende til en udvidelse på 237,37 DE i forhold til det tilladte dyrehold.

Udvidelse foregår i nye staldanlæg, som opføres i tilknytning til de eksisterende stalde. Samtidig opføres en ny gyllebeholder, også i tilknytning til den eksisterende lagre.

Miljøvurdering er foretaget ud fra den oprindelige nudrift i miljøgodkendelsen og til den ansøgte drift i tillægsansøgningen.

Der er anvendt følgende ansøgningsmateriale i miljøvurderingen:

1. Hovedansøgning med skema nr.66790
2. Fiktiv ansøgning med skema nr. 71.585 (kumuleret ammoniakberegning med den oprindelige nudrift før miljøgodkendelsen)
3. Fiktiv ansøgning med skema nr. 80017 (Gyllekøling middelværdi)

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt, bortset fra afstandskravet til nærmeste boring og naboskel.

Afstanden fra den nye løbe-drægtighedsstald til naboskellet bliver med den ansøgte placering ca. 9,4 meter. Der er en adskillelse i form af et læhegn i mellem de to nabojerde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 6/10/2014 meddelt dispensation fra afstandskrav til naboskel jf. § 8, stk. 1, nr. 7 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til den nye sostald (løbe- og drægtighedsstald). Dispensationen er meddelt i henhold til § 9, stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Den nye sostald må placeres i en afstand af 9,4 meter fra naboskellet. Der er givet accept heraf fra tilstødende naboejendom.

Der er den 6 oktober 2014 ansøgt om dispensation til afstandskravet mellem indvindingsboring til markvanding og den nye stald. Kommunen har meddelt dispensation den 18.november 2014, idet det er vurderet, at der ikke er øget risiko for forurening af boringen eller grundvandsmagasinet som følge af en kortere afstand mellem boring og den nye løbe- og drægtighedsstaldstald.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, men undtagelse af kravet til naboskel, der er givet dispensation til, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening. Dispensationen er givet på følgende vilkår:

1. Dispensationen er givet på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt, jævnfør beskrivelserne ovenfor.
2. Boringen skal beskyttes bedst muligt i anlægsfasen således, at der ikke sker påkørsel eller lignende.
3. Der skal foretages en gennemgang af indvindingsboringens tørbrønd, så det sikres at tørbrøndens stand er i overensstemmelse med gældende standarder. Gennemgangen skal udføres af en autoriseret brøndborer. Gennemgangen skal være udført inden et år fra denne dispensations dato, dvs. **senest den 19. november 2015.** Kopi af brøndborerens afrapportering skal fremsendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm.

2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone. Dele af de eksisterende anlæg ligger indenfor kirkezone 3, hvor de kirkelige myndigheder skal høres ved byggeri over 12,5 meter. Det ansøgte byggeri ligger udenfor kirkezonen og derfor er det ikke nødvendigt at foretage en høring.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

2.2.4. Placering i landskabet

Det ansøgte byggeri placeres i sammenhæng med de eksisterende bygninger og ligger i forlængelse af disse.

Området omkring husdyrbruget er omgivet af læhegn og bevoksninger på alle sider, som delvist skjuler husdyrbrugets anlæg. Med det ansøgte byggeri bygges der op til det nærliggende læhegn.

Det ansøgte byggeri opføres i materialer og farvevalg, som harmonerer med det eksisterende byggeri.

Byggeriet ligger udenfor bevaringsværdige landskaber og store uforstyrrede landskaber.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at

skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 721,82 DE og hvor mange dyr, der må være på stald ad gangen.

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 721,82 DE ikke overskrider

2.3.1 IE-husdyrbrug

Husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over:

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer,
- 2) 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin (over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug gælder en række skærpede miljøkrav til driften, som er beskrevet i nedenstående afsnit:

BAT-konklusioner

Ringkøbing-Skjern Kommune skal, ud over de gældende BAT-standardvilkår, lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende.

Der er endnu ikke offentliggjort BAT-konklusioner for IE-husdyrbrug og miljøgodkendelsen udarbejdes derfor på baggrund af de gældende BAT-standardvilkår og konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter, på samme måde, som øvrige husdyrbrug omfattet § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter, skal godkendelsen tages op til op til revurdering.

Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fået beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 8.314,17 kg NH₃. Se BAT redegørelse.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 8.314,73 kg NH₃, jf. ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for ammoniak, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften 17.868,8 kg P/DE ab lager. Se BAT redegørelse.

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 16.894,67 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, således overholdt.

Staldindretning

Der er delvis spaltegulv i farestaldene og delvis spaltegulv i løbe-drægtighedsstaldene. Søerne er løsgående i drægtighedsstalden og står i bokse i løbeafdelingen.

Der bliver samme gulvtyper i det nye. Der anvendes gyllekøling i alle staldene ifølge ansøgningen. I henhold til teknologiblad "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise" Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT med hensyn til staldindretning.

Management

Der er redegjort for følgende management på husdyrbruget:

- Hyppig rengøring
- Regnskab over vand- og energiforbrug
- Beredskabsplaner
- Kontrol af ventilation og foderanlæg
- Danish Crown "Code of Practice" efterleves
- Procedure for bortskaffelse af døde dyr
- Overbrusning af alle staldafsnit

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management.

Foder

Der anvendes fasefodring (diegivnings- og drægtighedsblanding).

I følge ansøgningen fodres der med færre foderenheder end normen (1445 FE). Samtidig reduceres gram P per FE også i forhold til normen (4,70 g P per FE).

Der er sat vilkår til type 2 korrektion for fosfor og kvælstof som følge af disse ændringer.

Ændringerne ligger inden for det, som er BAT på foder for soproduktioner. Der skal tilsættes fytase til fodret, så der opnås den ønskes reduktion i fosforudledning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Vandforbrug går primært til drikkevand til dyrene og sekundært til rengøring af staldene.

Der anvendes drikkenipler, så vandspild mindskes.

Der anvendes elektricitet til lyd, foderanlæg og ventilation sammen med det øvrige staldinventar. Se Bat redegørelse.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Gylle opbevares i gøkendte gyllebeholdere med teltoverdækning. Der føres regelmæssigt tilsyn med beholderne hvert 10. år.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Alternativer og fravalg BAT

Følgende virkemidler er fravalgt i produktionen (se BAT-redegørelse):

- Biologisk luftvasker
- Benzoesyre i foderet
- Ændring af ventilationsafkast
- Kemisk luftvasker
- Gylleseparation
- Gylleforsuring

Ansøgningen lever op til de vejledende emissionskrav, som er fastlagt som BAT af Miljøstyrelsen. Dette opnås ved at anvende gyllekøling i alle staldene. Kommunen vurderer derfor at yderligere tiltag for at nedbringe ammoniak udledningen fra staldene ikke er påkrævet.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand

Restvand skal opsamles og ledes til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Husdyrbruget har samlet set et meget stort areal, hvorfra der afledes vand til samme vandløb. Der er derfor stillet vilkår om, at der skal etableres et forsinkelsesbassin til en midlertidig opsamling af regnvand, således at vandløb/grøft/dræn ikke udsættes for en voldsom spulende bevægelse ved f.eks. skybrud.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.4 Medicin, olie og brændstof

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen af 3.juni 2009.

2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen af 3.juni 2009.

2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtmissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter henholdsvis den nye lugtvejledning, samt FMK-modellen. Lugtgenafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	810,92 meter
Samlet bebyggelse:	605,86 meter
Enkelt bolig:	256,97 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 786,53 meter til samlet bebyggelse og 165,57 meter til enkelt bolig (Tarmvej 4). Afstanden til den nærmeste byzone- og sommerhusområde (Skaven Strand) er 3246,72 meter.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone/ sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange genafstanden" for samlet bebyggelse og sommerhusområdet. Genekriteriet er overholdt til enkelt bolig idet den "korrigerede genafstand er kortere end "den vægtede gennemsnitsafstand". Den korrigerede genafstand (ansøgt drift) er 200,25 meter og den vægtede gennemsnitsafstand er 250,43 meter.

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til- og frakørsel af foder, produkter og grise til ejendommen.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen af 3.juni 2009 fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Lyset er tændt i drægtighedsstaldene fra 6.00- 24.00 I farestaldene er lyset tændt indenfor arbejdstiden (7.00-18.00).

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet de nærmeste naboer ikke

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår i miljøgodkendelsen af 3.juni 2009 om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at haveindvirkning på naboer pga. afstanden og at al fodring foregår indendørs i et lukket rum.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår i miljøgodkendelsen til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en uændret transport til og fra husdyrbruget. Ifølge afhentes der søer hver uge. Dette vil også være gældende efter udvidelsen.

Antallet af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er desuden stillet en række egenkontrolvilkår til gyllekølingsanlægget i forbindelse med årlig kontrol af anlægget, samt ved driftstop.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgenerafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at placeringen af de nye stalde og den nye gyllebeholder har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde Skjern Å, som ligger ca.650 meter fra husdyrbrugets anlæg.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk)

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.7.6 Ammoniakemission

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af §§ 11-12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 1262,48 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske

interesser.

2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Det nærmeste Kategori 1-Naturområde ligger ca. 1650 meter nordøst fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er en sø med smårter (nr.3130). Området er en del af habitatområde Skjern Å.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 5-10 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012 beregnet til ca.12 kg N/ha/år i området omkring naturområdet.

En beregning af ammoniakdepositionen til naturområdet viser, at totaldepositionen til naturområdet fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,2 kg N pr ha. pr. år.

Da den totale ammoniakbelastning fra det samlede ansøgte anlæg på kategori 1 naturområdet er lig med 0,2 kg N pr. ha. år, er det ikke påkrævet, at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug.

Beskyttelsesniveauet for det konkrete naturområde er fastsat til 0,7 kg N /ha/år og er overholdt ifølge beregningerne fra ansøgningen.

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for

habitatområdet og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Det nærmeste Kategori 2 område ligger ca. 1,9 km sydvest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er et hedeområde, som ligger op til habitatområde Lønborg Hede.

Tålegrænsen for hede vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012, beregnet til 12,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Det betyder, at den nederste tålegrænse af overskredet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret enge, moser og søer. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg/N/ha	Målsætning i Kommuneplan
Mose- og engområder (v. Skjern Å)	Ca.700 meter	Nord	0,2 kg N /ha	A-målsat (Habitatområde Skjern Å)

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen 2013-2025 (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det. Områderne er mose- og engområder i habitatområdet Skjern Å. De er ikke kortlagte naturtyper og vurderes ikke til at være særligt ammoniakfølsomme. Tålegrænsen for områderne vurderes til at ligge mellem 15-25 kg N /ha /år. Baggrundsbelastningen for området ligger på ca. 13 kg N/ha/år.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Baggrundsbelastningen ligger på ca. 13 kg N/ha/år for området. De nærmeste marker ligger ca. 10 meter fra naturområdet. Da der som hovedregel, generelt er krav om nedfældning af flydende husdyrgødning i sort jord og på græsmarker, vurderes markbidraget, at være væsentligt under 1 kg N/ha/år. En yderligere belastning af området større end 1 kg N/ha/år vurderes at være væsentlig.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Vandhullerne ligger udenfor habitatområde Skjern Å. Kommunen vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af vandhullerne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer, er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauer, skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår, vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til 3.302 årssøer med smågrise, i alt svarende til 721,82 DE, samt opførelse af nye drægtighed- og farestalde på 5.718 m² og en gyllebeholder på 5045m³ med teltoverdækning kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Støj

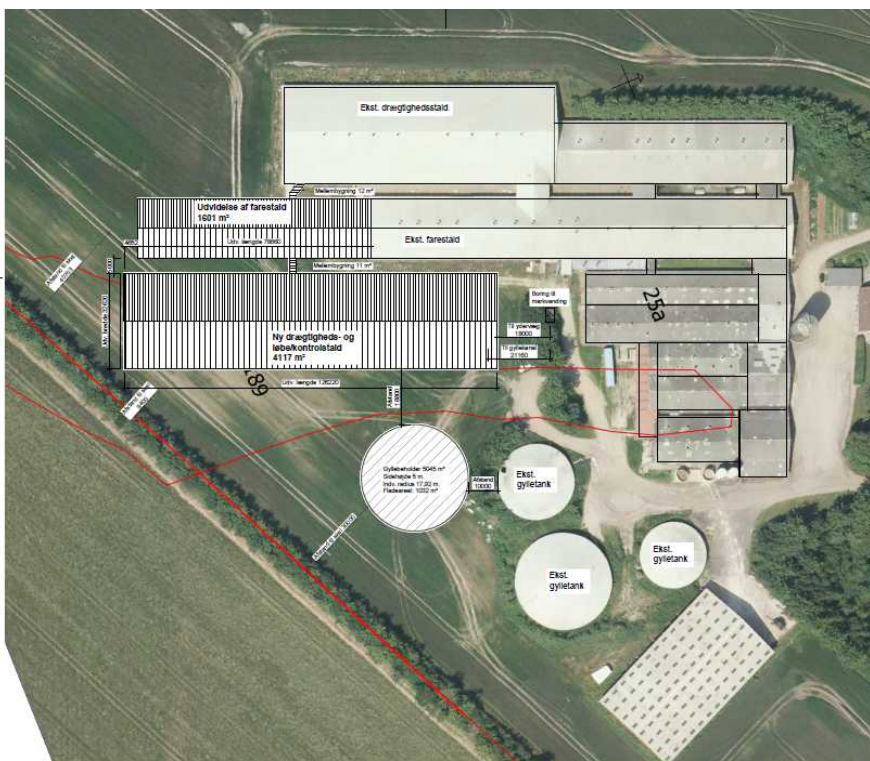
Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

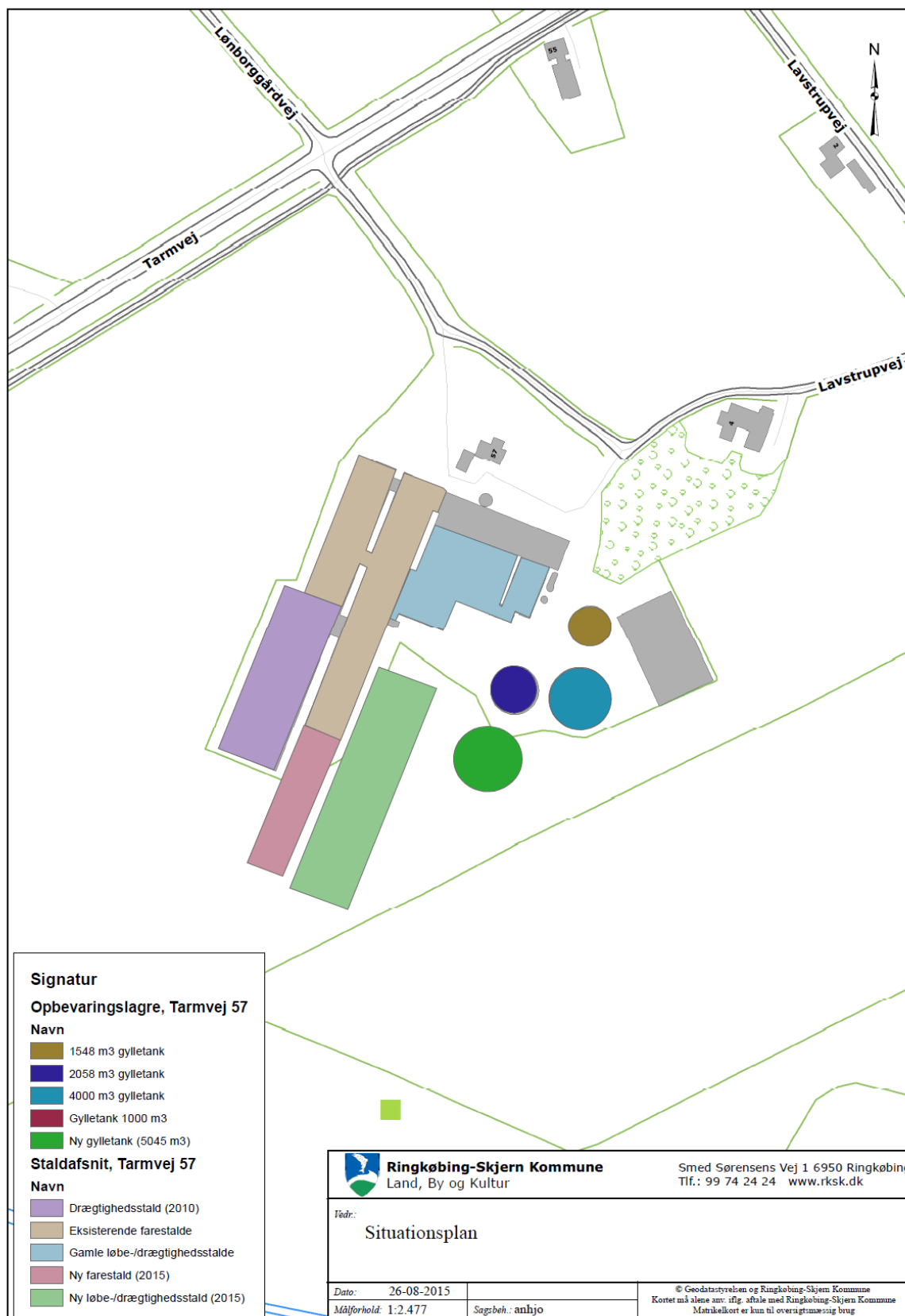
Bilag 4. Situationsplan, byggeskitse

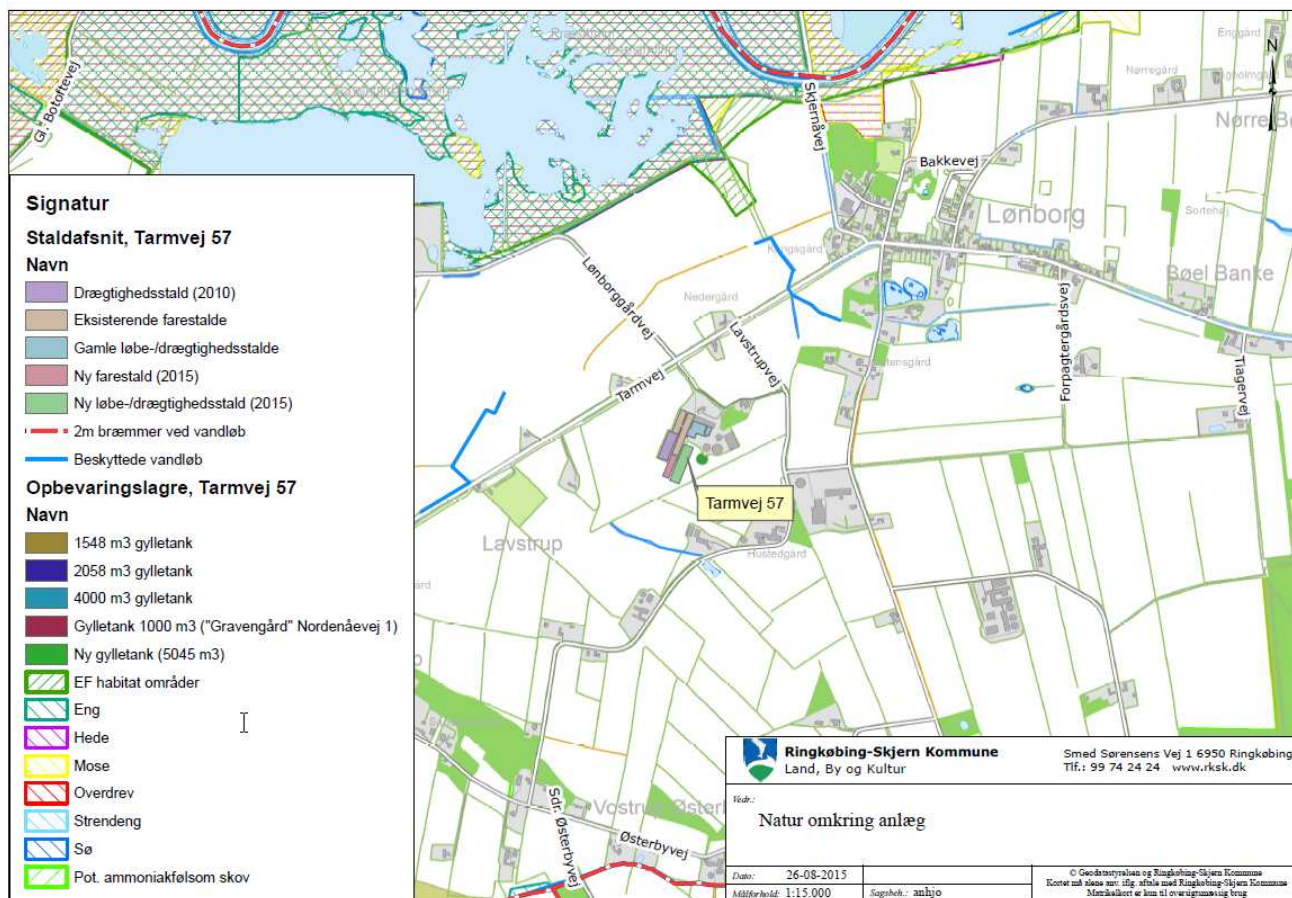
Den med blå røde linje afgrænser
 Denne tegning er ikke bindende, ændringer eller tilføjelser kan ske uden forudgående meddelelse

 BYGBERI & TEKNIK I/S <small> c/o B&T Copenhagen A/S Tårnvej 10 2600 Hernimølle www.byggeri-og-technik.dk </small>		Sag nr. 14279 Dato: 20/8-2014 Kæde: 040/1 Email: cmbs@byggeri-og-technik.dk Tegner: NEW Sagnummer: Udvælgelse af stald Emne: Situationsplan forslag 2 MÅ: 1:750 Version: Skitse 2 Tegningsnr.: 14279_Sitplan 2
Bygherre: THOMAS JENSEN TARMVEJ 57 6880 TARM	Tlf.: — Mobil: —	
E-mail: — Byggeadresse: TARMVEJ 57 Målestok: —		

Bilag 5: Situationsplan

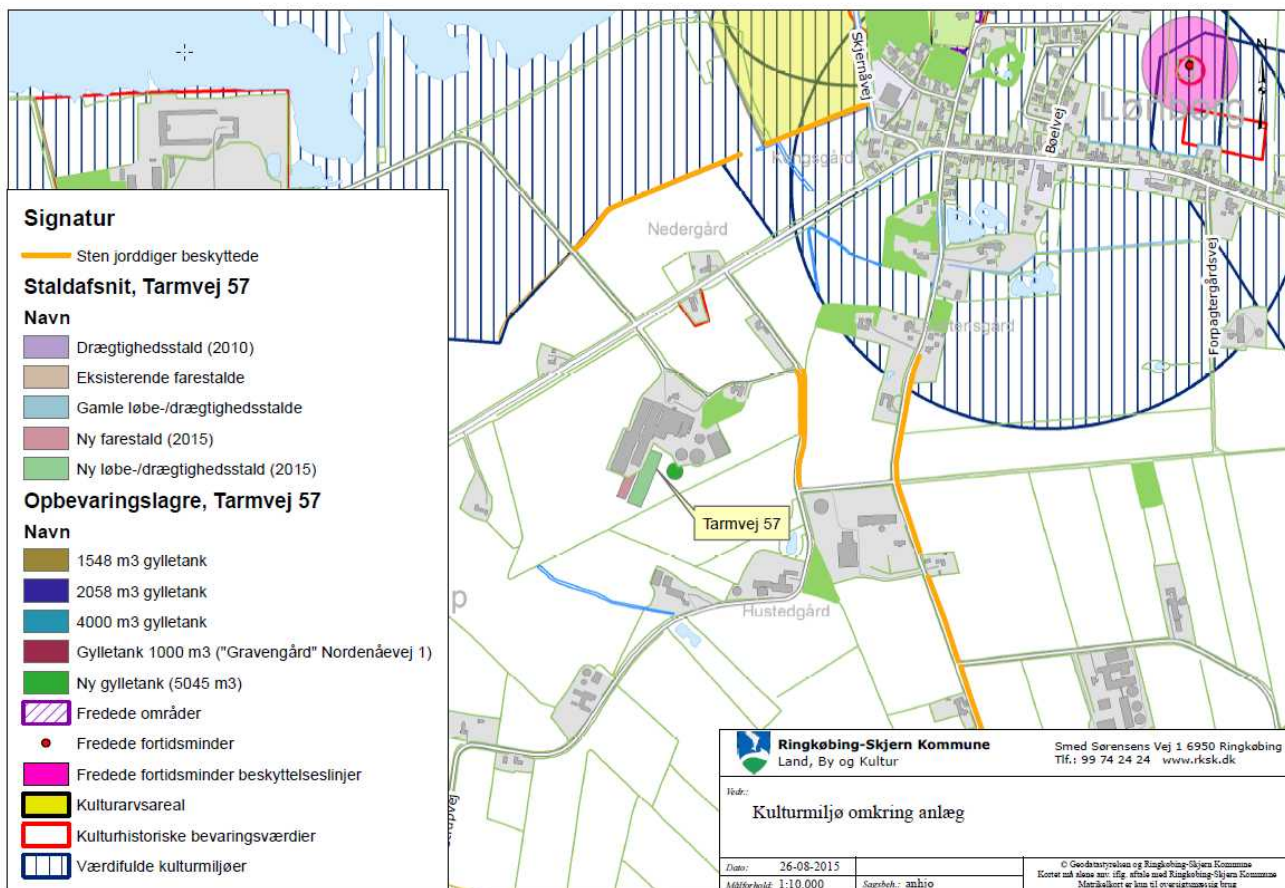

Bilag 6: Anlæg, Natur

Bilag 7: Anlæg, Kulturmiljø

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tarmvej 57, 6880 Tarm
23.oktober 2015

Bilag 8: Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

**Thomas Jensen
Tarmvej 57
Lønborg
6880 Tarm**

INDLEDNING	2
TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	4
OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS.....	6
STOPHANER OG HOVEDAFBRYDER.....	7
STRØMSVIGT INSTRUKS	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Bilag A Kort over ejendommen	10
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	11

www.byggeri-teknik.dk
Tlf. 97 13 12 11

INDLEDNING

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. **Planen tilrettes dog allerede første gang, når de nye stalde er blevet opført.**

Beredskabsplanen findes i mappe i forrummet.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontor i stuehuset.

Kortmateriale, se bagerst i mappen.

Bagest er der et oversigtskort, bilag A, over ejendommen mm. med angivelse af

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsurening)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Relevante punkter tegnes ind på bilag A. Brug gerne forskellige tegn og farver (husk at skrive, hvad der er hvad)

Husk !

Ved **store uheld ring altid 1-1-2.**

Ved **mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.**

Er du i **tvivl så ring 1-1-2.**

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i forrum og har nr. 97374187

	Træffetid	Telefonnummer
Brandvæsen, Falck	Altid	70 10 20 30
Dyrlæge Niels Peter Bisgård	Altid	51 51 25 15
Falck	Altid	70 10 20 30
Elektriker Jakobsen EI	Altid	30 32 34 92
Foderstofforretning 3 S	Normal arbejdstid	76 20 79 87
Landbocenteret Vestjysk Landboforening	Normal arbejdstid	96 80 12 00
Landbocenteret, MILJØ Heden og Fjorden	Normal arbejdstid	96 29 66 66
Læge, egen Tarm Lægehus	Normal åbningstid	97 37 10 66
Lægevagt	Uden for egen tandlæges åbningstid	70 11 31 31
Beredskabschefen	Altid	Direkte: 99 74 13 09 Mobil: 51 29 40 57
Kommunen/miljømyndighed	Normal åbningstid	99 74 24 24
Smeden Bork Smed	Altid	40 16 80 26
Tandlæge, egen Jørgen Obling	Normal åbningstid	97 35 22 88
Tandlægevagt	Uden for egen tandlæges åbningstid	40 51 51 62
Ventilationsfirma Skov	Altid	72 17 55 55
VVS Bork Smed	Altid	40 16 80 26

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet bagest i mappen.

Ved brand der **ikke** kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - **RING 112** – og oplys

- Dit navn
- Adressen: Tarmvej 57 i Lønborg og nummeret du ringer fra (i forrummet: 97 37 41 87).
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne? Hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? Art og antal der evt. er fanget i staldene

Kontakt ejeren, [REDACTED], på tlf. 21 49 73 46.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde, hvis det er muligt og forsvarligt.
Fjern og evakuer dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Forsøg at begrænse branden ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr, der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje
- Hvor der er olie, trykflasker, gødning og kemikalier

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Se bilag A for placering af slukningsudstyr.

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - **RING 112** og oplys

- Dit navn
- Adressen: Tarmvej 57, Lønborg, 6880 Tarm, og nummer du ringer fra
(i forrummet: tlf. 97 37 41 87).
- Hvad der er sket og hvor meget, der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne (kommunen).

Kontakt ejeren, [REDACTED], på tlf. 21 49 73 46.

Kontakt miljømyndighederne/beredskabschefen på tlf. 51 29 40 57.

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til bæk placeret **vestligt for gården (se bilag B)**.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn, skal der laves en opdæmning af vandløbet med en **bigballe i bækken ved Tarmvej (se bilag B)**.

Gylle, der når bækken, vil løbe i søen ved Lønborggård.

Pumpestationen ved Lønborggård slukkes ved at ringe til en af nedenstående:

Thomas, tlf. 51 29 40 57

Anders, tlf 40 29 69 38

Elektrikeren, tlf 51 24 27 60

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

For information om materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Ring til Thomas, tlf. 21 49 73 46 eller Anders, tlf. 40 29 69 38

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

På ejendommen findes der IKKE planteværnsmidler.

Ved større overløb af kemikalier og olie - **RING 112** og oplys

- Dit navn
- Adressen Tarmvej 57, Lønborg, 6880 Tarm og telefonnummer du ringer fra (i forrummet: tlf. 97 37 41 87).
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget, der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved **mindre spild** kontaktes kun miljømyndighederne/beredskabschefen på tlf. 5129 40 57.

Kontakt ejeren, [REDACTED], på tlf. 21 49 73 46.

Ved **større spild**:

Kontakt miljømyndighederne/beredskabschefen på tlf. 5129 40 57.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret (se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)

Hvis kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det løbe i søen ved Lønborggård.

Pumpestationen ved Lønborggård slukkes ved at ringe til Thomas, tlf. 21 49 73 46, Anders, tlf. 40 29 69 38 eller elektrikereren, tlf. 51 24 27 60.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

I laden er der træmel, der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER OG HOVEDAFBRYDER

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane for byvand sidder i forrummet .

Eget vandværk slukkes i skuret ved boringen bag gården.

Stophane til staldene sidder i forrummet.

Elektricitet

Hovedafbryder til **hele adressen**: Se bilag A for placering.

Hovedafbryder til **staldanlægget** sidder i forrummet.

Hovedafbryder til **gyllepumpe**: Se bilag A for placering.

El-tavle

Hovedafbryder sidder i forrummet.

Afbrydere sidder i forrummet eller ved hovedtavler i staldene.

Nye sikringer opbevares i forrummet.

Der bruges automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under varme eller træk fra nødopluk.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Sydvestenergi, tlf. 70 11 50 00 og forhør om varigheden af udfaldet.

Kontakt Jørgen, AC Elteknik, tlf. 51 24 27 60

Bilag 8: Miljøplan

